

Arany János Gimnázium, Általános Iskola és **Kollégium**
4432 Nyíregyháza Kollégium u. 54. sz.

KOLI- ÚJSÁG 2014/2015

hello febrvár

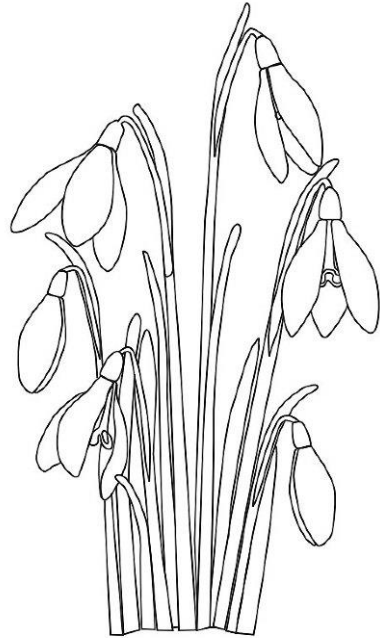
Simon István: Február

Enged a fagy földről, égről

Tűnik a tél borúja,

Hóvirág nyit, a hólétől

megárad a nagy Duna!

Február az év második hónapja a Gergely-naptárban, szabályos években 28 napos, szökőévekben pedig 29 napos. Háromszor fordult elő a történelemben február 30-a. A 18. századi nyelvújítók a februárt az enyheges névre keresztelték át, de nevezték Jégbontó havának is. A népi kalendáriumban böjt előhava néven szerepel.

A január és a február volt az utolsó két hónap, amit hozzáadtak a római naptárhoz, mivel az ókori rómaiaknál ez a téli időszak eredetileg nem kapott hónapot. Február a nevét Februusról, a megtisztulás római istenéről kapta. Hagyományosan februárra esik a farsang időszakán belül a legtöbb bál, mulatság, lakoma.

Magyar jósló népi mondóka

Gyertyaszentelő melege

Sok hó s jégnek előjele,

Gyertyaszentelő hidege

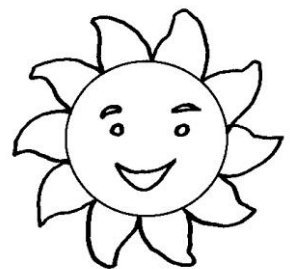
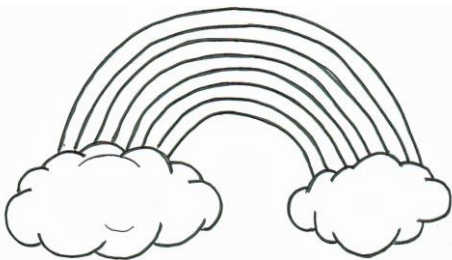
Kora tavasznak előhírnöke.

Jeget olvaszt Mátyás, hogyha talál,

S ha nem talál, akkor bizony csinál.

Ha derűs a Román napja,

Ég áldását bőven adja.

Jeles napok februárban

Február 2. Gyertyaszentelő Boldogasszony

A katolikus templomok körül sok helyen körmenetet tartanak, és közben zsoltárokat énekelnek. Ilyenkor kerül sor a gyertyaszentelésre is. A hagyományos néphit szerint a pap által megszentelt gyertya megvédi a gonosz szellemektől a csecsemőket, a betegeket, a halottakat. A gyertyaszentelő ünnepéhez hagyományosan különféle tavaszjósolatok kapcsolódnak.

Az európai hagyomány szerint, ha a barnamedve - egyes helyeken a borz - gyertyaszentelő napján, február 2-án kijön az odvából és meglátja az árnyékát, akkor visszabújjik és alszik tovább, mert hosszú lesz a tél. Ha viszont borús idő van, akkor kint marad, mert rövidesen jön a tavasz. Az észak olasz népi szólásokban e napon a medve mellett a farkas is „időjósként” jelent meg. Észak-Amerikában pedig az újkori bevándorlók az ott élő erdei mormotát tették a február 2-ai népi hiedelem tárgyává, olyannyira hogy ez a nap „az erdei mormota napjaként” is ismert. Ezeket a hiedelmeket a meteorológusok nem igazolják.

Február 3. Szent Balázs ünnepe

Szent Balázs orvos és püspök volt az örmény Sivas városban. Püspökké választása után visszavonult egy magányos hegyi barlangba, ahonnan imádkozva vezette népét, tanácsokat osztott és gyógyította a közösséget. A legendák szerint vadállatok őrizték, háziállatok módjára engedelmeskedve neki. 316-ban elfogták és bíróság elé állították a püspököt. Mivel Balázs hitét nem sikerült megtörni, megkorbácsolták és siralomházba került. Rabsága során rengeteg csodát tett. Vízbefojtás általi halálra ítélték, de végül lefejezték.

Szent Balázs életéhez számos csoda és legenda fűződik. Az egyik szerint a szent megáldott és megmentett egy halszálkától fuldokló fiút.

Kivégzéséhez is legenda fűződik: Agricola helytartó először vízbefojtás általi halálra ítélte és abba a tóba kellett volna vetni őt, amelybe korábban keresztény asszonyokat fojtottak, mert beleszórták a helytartó házi isteneit a tóba. A bölcs csodatévő akkor a következőt tette: a partra érve rövid áldást adott a számára halált jelentő tóra, aztán a vízen járva a tó közepéig sétált. Ott megfordult, és barátságosan felszólította bíráit, hogy saját isteneikbe vetett hitük bizonyosságul kövessék őt a vízen járva. Hatvanöt férfi elfogadta a kihívást, és mind a vízbe fulladt.

Balázsolás: A pap a szentmise vége után két keresztalakba illesztett (vagy összezsavart) gyertyát tart a hívek álla alá, miközben e szavakat mondja:

Szent Balázs püspök és vértanú esedezése által mentsen és őrizzen meg téged az Úr a torokbaj és minden egyéb bajoktól az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Az ünnepnaphoz fűződik a már alig gyakorolt, szintén balázsolásnak nevezett népszokás: jelmezes gyerekek csákoval, süveggel a fejükön járták a falut, diákokat toboroztak és adományokat szedtek, (ami a tanítók, iskolai alkalmazottak jövedelemének kiegészítését szolgálta). Szintén balázsolásként említik azt, mikor a torokfájósokat parázsra vetett alma héjával megfüstölik azért, hogy ezzel a betegséget okozó gonoszt elűzzék.

Február 14. Szent Bálint nap, Valentin nap

Szent Bálint vagy Valentin a szerelmesek védőszentje.

Világszerte Bálint napján február 14-én tartják a **Bálint-nap** ünnepét, amely Magyarországon az angol nyelvű elnevezés közvetlen átvétele miatt sokak számára, mint **Valentin-nap** vált ismertté és népszerűvé az 1990-es évektől kezdődően. Ezen az ünnepen a szerelmesek megajándékozzák szerelmüket.

A keresztény szokás eredete, hogy Szent Bálint püspök a 14. században a jegyesek és fiatal házasságok védőszentjévé vált Angliában és Franciaországban. Ennek a szentről elterjedt egyik történet képezte az alapját. Eszerint mielőtt keresztény hite miatt kivégezték, Bálint a hite erejével a börtönőre vak leányának visszaadta a látását. Mielőtt – a hagyomány szerint – február 14-én kivégezték, búcsúüzenetet küldött a lánynak, amelyet így írt alá: „A Te Bálintod.” Ez a Bálint-napi üzenetküldés eredetének leggyakoribb magyarázata. A legenda szerint a püspök a szerelmeseket a keresztény szokások szerint megeskette egymással, köztük katonákat is, akiknek az akkori császári parancsok értelmében nem lett volna szabad házasságra lépni. A friss házaspárokat megajándékozta kertje virágaival. A hagyomány úgy tartja, hogy ezek a házasságok jó csillag alatt születtek.

Február 19. Nemzetközi férfinap

A **férfi** a biológiai értelemben vett hímnemű felnőtt ember elnevezése.

A pubertáskorban kialakuló másodlagos nemi jegyek közül kifejezetten a férfiakra jellemző széles váll, keskeny csípő. A férfiak átlagos testmagassága 175 cm körül van. A férfiak izomzata általában fejlettebb a nőknél. A születendő gyermek nemét egyetlen kromoszómapár határozza meg a 23-ból. Átlagosan 100 leány újszülöttre 105-107 fiú jut.

A „férfi”, mint kifejezés olyan társadalmi többletjelentéssel is bír, ami az önálló, tetterre kész, ambiciózus, és nem utolsó sorban a nők számára vonzó egyént jelöli.

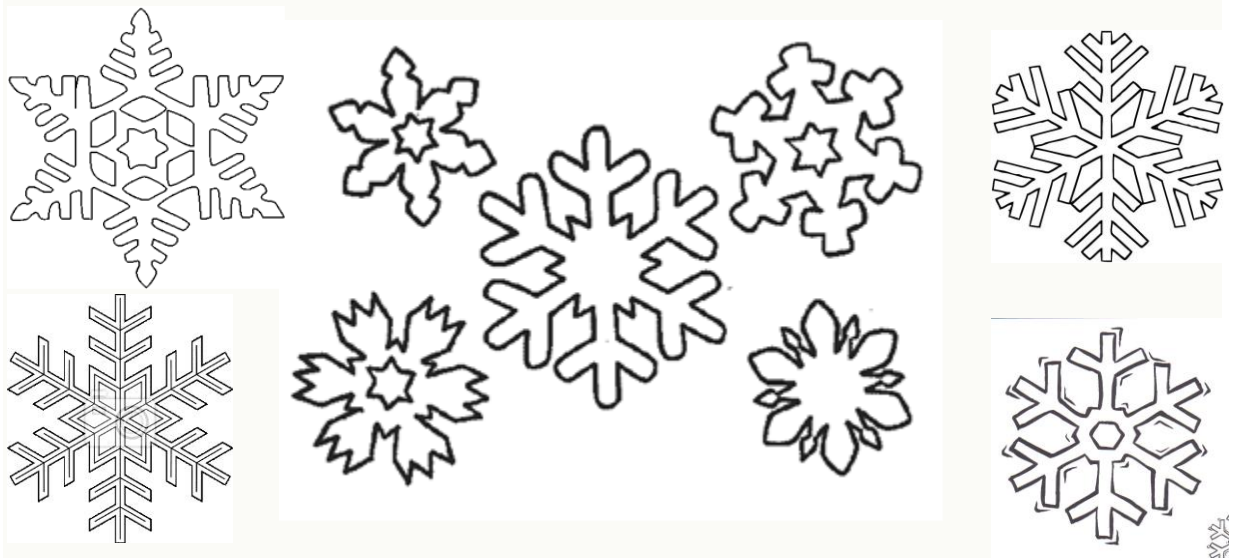
FARSANGI BULI

*Farsang van, farsang van,
járjuk a táncot gyorsabban!
Förgeteges ez a bál,
még a ház is muzsikál.*

Hópehely

A **hópehely** jégkristályok összeállításából keletkezik, amely a Föld légkörében keletkezve hullhat, mint fagyott csapadék. A hópehely keletkezéséhez az szükséges, hogy mikroszkopikus szuper hideg vízcseppek keletkezzenek a felhőkben, amelyek megfagynak. Hópehelyek számos méretben, formában és mintázattal képződhetnek. Összetettebb formák akkor jönnek létre, amikor a képződő hópehely több, különböző hőmérsékletű és páratartalmú légtömegeken jutnak át, amelynek következtében minden egyes hókristály egyedi kialakítású. A hópehelyek színe fehér, a megfagyott víz kristályos szerkezetének fényvisszaverő hatása miatt. Ennek oka a hópehelyre vetődő fény szétszóró visszaverődésében keresendő, amely a teljes fényskálát visszaveri az apró és töredezett kristályos felületeiről.

A világon eddig legnagyobb lemért hópehelyek a Guinness Rekordok Könyve szerint 1887-ben hulltak a montanai Fort Keoghban, ahol a megmért hópehelyek 38 centiméter szélesek voltak.

A hópehelyek széleskörű mintázatban és méretben jöhetnek létre, amely alapján gyakran használják azt a kifejezést, hogy nincs két egyforma hópehely. Bár statisztikailag lehetséges volna, eléggé valószínűtlen annak az esélye, hogy a különböző környezeti hatások által formált hókristályok azonos alakban jelenjenek meg. Wilson Alwyn Bentley 1885-től kezdve több ezer hókristályt fotózott le mikroszkóp alatt, amely kutatás eredményeként ismerünk manapság ennyi hókristályformát.

Februári mandala

Kányádi Sándor: Aki fázik...

Aki fázik vacogjon,
Fújja körmét, topogjon.
Földig érő kucsmában,
Nyakig érő csizmában,
Burkolózzék bundába,
Bújjon be a dunyhába,
Üljön rá a kályhára,
Mindjárt megmelegszik!

Téli humor

A télre készülődnek az indiánok egy hétig vágják a fát és elküldik a kis indiánt a városba, hogy kérdezze meg az emberektől, mennyire lesz hideg a tél!

Az elmegy, és kérdezi a falusiakat:

- Milyen hideg lesz télen?

- Nagyon hideg!

Az indián visszamegy, s még egy hétig vágják a fát!

Elküldik ismét! Megkérdezi:

- Milyen hideg lesz a tél?

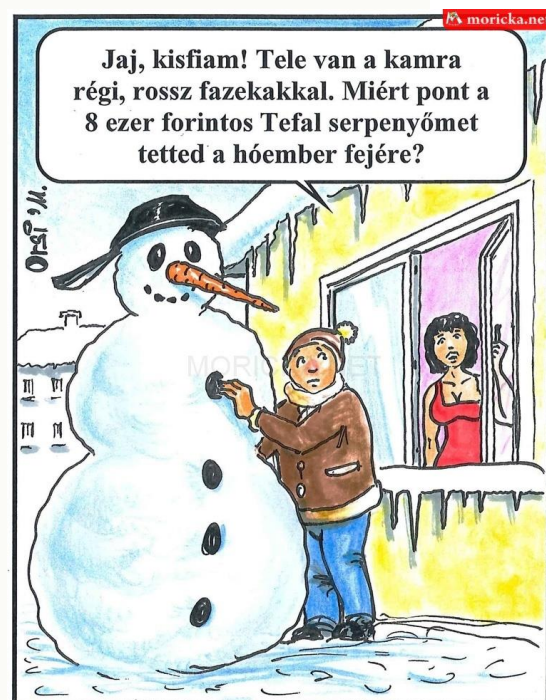
- Borzalmasan hideg lesz!

Az indián visszamegy a hírrel, s még egy hétig vágják a fát, hogy biztos elég legyen a télre, utána elküldik ismét.

- Milyen hideg lesz a tél?

- Nagyon, borzalmasan hideg, iszonyú kemény telünk lesz!

Az indiánok már 3 hete csak a fát vágják!

Két jegesmedve sétál a sivatagban, az egyik megszólal:

- Te itt rettentően zord tél lehet!

- Miből gondolod?

- Nem látod, hogy mennyi homokot szórtak a jégre?

Weöres Sándor: A medve töprengése

Jön a tavasz, megy a tél,

Barna medve üldögél,

Kibújás vagy bebújás

Ez a gondom óriás.

Ha kibújok vacogok,

Ha bebújok hortyogok,

Ha kibújok jót eszem,

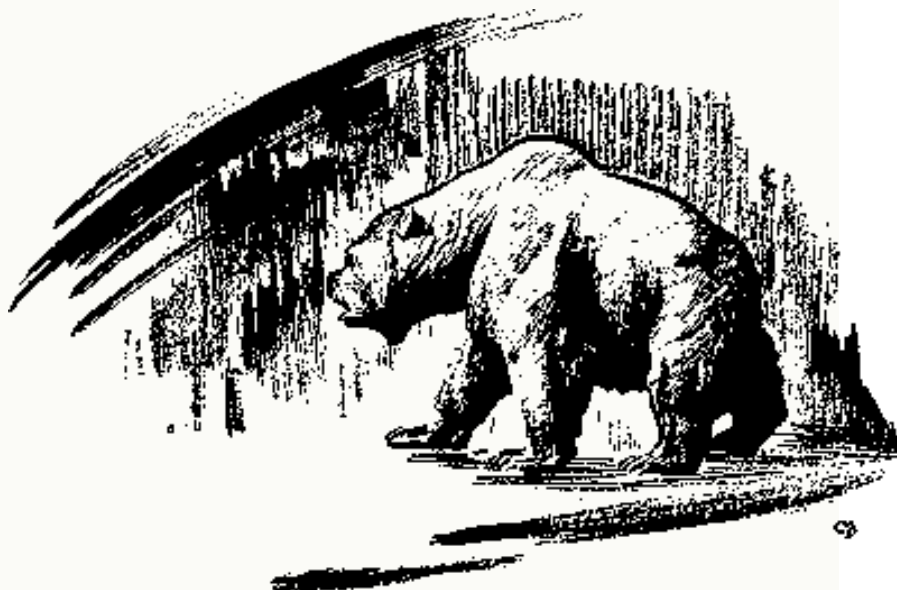
Ha bebújok éhezem.

Barlangból kinézzek-e?

Fák közt szétfürkésszek-e?

Lesz-e málna, odu - méz?

Ez a kérdés de nehéz!

Varga Katalin: Téli lakoma

Tél lett. Vastag hótakaró borította a földet.

Az erdei állatok éheztek és fáztak.

Mit tett a kis sün?

Tüzet rakott. Sütni való tököt vett elő. A tököt felvágta, magvait kikaparta, húsát kis darabokra vágta. A tökdarabokat megsütötte. A tökmagot megpörkölte.

Mit tett ezután a kis sün?

Hócipőt húzott, bundát öltött, és a fejét bekötötte a kockás sáljával.

Az illatozó sült tök-darabokat tálcára rakta, és kiült az odúja elé.

– Itt a finom, forró, mézízű eledel! – rikkantotta.

A vidám kínálgatásra odasereglettek az állatok: a róka, a farkas, a vadkan és a két fia, az őz, a borz és a nyúl.

– A hangos sürgés-forgásra felébredt barlangjában Medve Pál.

– Brumma, brumma! Mi lehet ez? – indult a lakomázók felé.

Hű, de megörült a jó ételnek! Hat darabot falt fel belőle. Mikor vége lett a lakomának, örömeiben meghívta magához a kis sünt téli vendégnek.

A kis sün beköltözött Medve Pálhoz.

Pipáztak, dominóztak, és hozzá pörkölt tökmagot rágtak.

Karnevál

A **karnevál** vagy hagyományos magyar nevén „**a farsang farka**” a farsangi időszaknak a farsangvasárnaptól húshagyó keddig tartó utolsó három napja, ami nagy mulatságok közepette zajlik. A karnevál valójában ősi télbúcsúztató, tavaszköszöntő jelmezes, táncos népünnepély, amelyet beiktattak a vallási ünnepek közé. A farsang hagyományosan január 6-ától hamvazószerdáig tart. Ebben az értelemben a farsangi karnevált, mint jelmezes, táncos népünnepélyt a húsvétot megelőző 47. napon, húshagyó kedden rendezik meg és még aznap éjfélkor befejeződik. A carnevale szó a „carne” „hús” szóból is levezethető: „búcsúzás a hústól”.

A karnevál elnevezést időnként és helyenként helytelenül használják.

Például a debreceni virágkarnevál neve megtévesztő,

hiszen ezt augusztus 20-án tartják, tehát nem farsangi esemény.

Valentin napi horoszkóp

Bak (12.22. – 1.20.)

A Bakok **nyagon szeretik a szép emlékeket**, így tökéletes Valentin-napot szervezhetsz számukra, ha segítesz nekik felidézni egy kedves emléket. Vidd el Bak kedvesed első randevútok helyszínére, vegyél fel valamit, amit akkor is viseltél, hallgassátok meg a dalokat és merüljete el az édes nosztalgizálásban. A siker garantált lesz.

Vízöntő 1.21. – 2.018.)

A Vízöntő jegy szülöttei **imádják a fejtörőket és a gondolkodást igénylő tevékenységeket**, így Valentin-apon is gondoskodhatsz szürkeállományuk aktívan tartásáról. Egy bonyolultabb társasjátékot, egy szövevényes cselekményű, rejtélyes filmet vagy egy izgalmas talányokkal teli könyvet sokkal többre fognak értékelni, mint a szokásos romantikus ajándékokat.

Halak 2.19. – 3.20.)

Ha Te egy Halak-jegyű személyt zártál a szívedbe, akkor tudnod kell, hogy ők a zodiákus legromantikusabb emberei, ezért **egy klasszikusan romantikus Valentin-napra lesz szükségük**. Tedd a napot felejthetetlené szerelmes levelekkel, virágokkal, szív-alakú csokoládéval és más édes meglepetésekkel.

Kos 3.21. – 4.20.)

Mivel egy Kos imádja a meglepetéseket, egy **különleges és vicces** ajándék tökéletes választás Valentin-napra. Vidd el partnered egy új helyre, próbáljatok ki valami új kajázdát, lepd meg egy saját magad által írt szerelmes dallal... a lényeg a személyre szóló meglepetés!

Bika 4.21 – 5.20.)

A Bikák szeretik élvezni az életet, így nem lőhetsz mellé, ha **kényeztetéssel és különleges örömmel** leped meg Bika jegyű párod. Ajándékozz neki egy elegáns bonbont vagy lazítsd el egy hosszú masszázssal. Ha pedig még egy szerelmi vallomást is mellékelsz, egészen biztosan a mennyekbe repíted őt.

Ikrek 5.20 – 6.20.)

Az Ikrek a zodiákus legcserfesebb csillagjegye, így **szavakkal egészen biztosan a szívéig érhetsz**. Kezd a reggelt romantikus sms-ekkel, küldj délből egy szerelmes levelet, majd zárd a napot szerelmes verssel. Egy tökéletes Valentin-naphoz nem is lesz másra szüksége.

Rák 6.21 – 7.22.)

A Rák jegy szülöttei rendkívül romantikusak (néha talán túlságosan is!), így a Valentin-apon szokásos ajándékok közül szinte bármi tökéletes választás számukra. Válassz valami **klasszikus ajándékot**: Valentin-napi bonbont, vörös virágokból kötött csokrot, saját készítésű üdvözlőlapot, vagy tegyetek egy sétát kéz a kézben, és szakítsatok időt néhány szenvedélyes puszira, csókra.

Oroszlán 7.23 – 8.22.)

Már bizonyára észrevetted, hogy Oroszlán jegyű szerelmed **kedveli a fényűző dolgokat és nem bánja, ha néha körülötte forog a világ**. A tökéletes Valentin-naphoz sincs másra szükség. Öltözzetek fel elegánsan, vacsorázzatok egy divatos helyen, koccintsatok Kölyök-pezs gövél. Ajándékozz olyat, amitől kedvesed sztárnak érezheti magát!

Szűz 8.23 – 9.22.)

A Szűz jegyű embereket sokan komolynak tartják, **de a látszat bizony csal, mert hihetetlenül romantikusak is**, éppen ezért komolyan veszik a Valentin-napot. Fejezd ki érzelmeidet romantikus ajándékokkal, váratlan szerelmi vallomásokkal, hogy párod különlegesnek érezhesse magát Valentin-apon. Ha így teszel, örökre elnyered kedvesed szívét!

Mérleg 9.23 – 10.23.)

A Mérlegek fokozottan romantikus lénye néha már-már fejtörést is okozhat, de nem Valentin-apon! Neked csak arról kell gondoskodnod, hogy partnered a nap minden percét élvezze. **Bármi, ami szép, tökéletes ajándék a számára**: ugyanúgy örül egy bájos ékszernek, egy illatozó virágcsokornak vagy néhány szívből jövő szónak, és háláját nem fogja véka alá rejtteni.

Skorpió (10.24. – 11.22.)

Egy Skorpió titokzatos lény, hát **miért is ne ajándékozhatnál neki Valentin-napra egy kis rejtélyt?** Tökéletes meglepetés lehet kedvesednek egy izgalmas kincskeresés, amelynek során meg kell találnia valentin-napi ajándékát. Maga az ajándék szinte bármi lehet, mert a legnagyobb örömet úgyis a megtaláláshoz vezető út fogja jelenteni.

Nyilas (11.23. – 12.21.)

A Nyilas jegyű ember szereti jól érezni magát, így Te bölcsen teszed, ha **egy aktív és szórakoztató Valentin-napot szervezel szerelmednek**. Egy vicces üdvözlőlap, egy mulatságos társasjáték gondoskodik majd a jó hangulatról, amellyel igazán örömet fogsz okozni partnerednek.